Өзбекстан Республикасы атынан ШЕШИЎШИ ҚАРАР

Некис каласы

2024-жыл 25-июнь

Нөкис районлар аралық экономикалық судының судьясы Г.Арзиева басшылығында, судья жәрдемшиси Н.Базарбаевтың хаткерлигинде, даўагер ўэкили А.Гобенов (2024-жыл 25-март күнги 73/03-исеним хат тийкарында) қатнасыўында, даўагер Нөкис районы «NOKIS AGRO CLUSTER» жуўапкершилиги шекленген жәмийетиниң жуўапкер Нөкис районы "Бибимарьям шомашали қаңлы" фермер хожалығынан 32 692 978 сом қарыз ҳәм почта қәрежетин өндириў ҳаққындағы даўа арзасын ҳәм қосымша ҳүжжетлерин Қарақалпақстан Республикасы Аўыл хожалығы министрлиги имәратында ашық көшпели суд мәжилисинде көрип шығып, төмендегилерди

АНЫКЛАДЫ:

«NOKIS AGRO CLUSTER» жуўапкершилиги шекленген жамийети (буннан кейин текстте даўагер) экономикалық судына даўа арзасы тийкарында мүрэжат етип, жуўапкер "Бибимарьям шомашали қаңлы" фермер хожалығынан (кейин текстте жуўапкер)нен 32 692 978 сом қарыз ҳэм почта қәрежетин өндириўди сораған.

Суд мәжилисинде даўагер ўәкили даўаның талабы тийкарлы болыўы себепли оны қанаатландырыўды сорады.

Жуўапкер суд мәжилисине келмеди. Истиң көрилетуғыны ҳаққында судтың ўйғарыўы тийисли тәртипте жетип барғанлығы истеги почта ҳүжжети менен тастыйықланады.

Өзбекстан Республикасы Экономикалық процессуал кодексиниң (кейин-текстте ЭПК) 170-статьясы үшинши бөлиминде исти көриў ўақты ҳәм болатуғын орны ҳаққында тийисли тәртипте ҳабарландырылған жуўапкер, үшинши шаҳслар суд мәжилисине келмесе, даўа олардың жоқлығында шешилиўи мүмкинлиги белгиленген. Сонлықтан, суд исти көрип шығыўды мақул тапты.

Суд, даўагер ўәкилиниң түсинигин, ўәжлерин тыңлап, истеги хүжжетлерди үйренип шығып, даўаның талабын қанаатландырыўды лазым тапты.

Өзбекстан Республикасы Пуқаралық кодексиниң (кейин текстте -ПК) 236-статьясына тийкар, мәжбүриятлар мәжбүрият шәртлерине ҳәм нызамшылық талапларына муўапық, бундай шәртлер ҳәм талаплар болмағанында болса-ис әдетлерине яки әдетте қойылатуғын басқа талапларға муўапық лазым дәрежеде орынланыўы керек.

ПКниң 333-статьясы биринши бөлимине тийкар, қарыздар айыбы болған тәғдирде миннетлеме орынламағаны яки лазым дәрежеде орынламағаны ушын, егер нызамшылықта яки шәртнамада басқаша тәртип

белгиленбеген болса, жуўап береди. Қарыздар миннетлемени лазым дәрежеде орынлаў ушын өзине байланыслы болған ҳәмме шараларын көргенлиги дәлилленсе, ол айыпсыз деп табылады.

Истеги ҳүжжетлерге қарағанда, тәреплер орталарында 2023-жыл 01-март күни 33-санлы пахта шийки затын жетистириў ҳәм реализация қылыў бойынша шәртнама дүзилген. Шәртнаманың 1.2-бәнтине тийкар, даўагерге 5-га жер майданынан жуўапкерге 12,5 тонна пахта шийки затын жеткизиў миннетлемеси, жуўапкерге болса шәртнамада белгиленген тәртипте ҳақысын төлеў миннетлемеси жүкленген.

ЭПКниң 72-статьясында нызамшылыққа муўапық анық дәлиллер менен тастыйықланыўы керек болған ис жағдайлары басқа дәлиллер менен тастыйықланыўы мүмкин емес деп белгиленген.

Шәртнама талапларын даўагер орынлаған. Иске қосылған 2023-жыл 05декабрь күнине дүзилген салыстырыў актинде жуўапкер 32 692 978 сомды қарыз сыпатында тән алған. Бул қарыз қапланбаған. Демек қарыз өндириўге тийкарлар бар.

Суд, даўаның талабын қанаатландырыўды, жуўапкерден даўагер пайдасына 32 692 978 сом қарыз, 34 000 сом почта қәрежетин өндириўди мақул тапты.

ЭПКниң 118-статьясына тийкар, мәмлекетлик бажы айыпкер шахстан өндирилиўи лазым.

Өзбекстан Республикасы Жоқарғы суды Пленумының 2020-жыл 19декабрь күнги «Экономикалық ислер бойынша суд қәрежетлерин өндириў эмелияты туўрысында"ғы 36-санлы қарарының 16-бәнтинде улыўма қағыйдаға көре, ис бойынша суд қәрежетлери даўада айыплы болып шыққан тәреп төлейди деп түсиник берилген.

Талап қылынған сумманың 2% есабынан мәмлекетлик бажы жуўапкерден мәмлекет бюджетине өндириледи.

Өзбекстан Республикасы ЭПКниң 118, 176-179-статьяларын басшылыққа алып, суд

КАРАР ЕТТИ:

Даўаның талабы қанаатландырылсын.

Нөкис районы "Бибимарьям шомашали қаңлы" фермер хожалығынан Нөкис районы «NOKIS AGRO CLUSTER» жуўапкершилиги шекленген жэмийетиниң пайдасына 32 692 978 сом қарыз, 34 000 сом почта қәрежети өндирилсин.

"Бибимарьям шомашали қаңлы" фермер хожалығынан Республика бюджетине 653 859,56 сом мәмлекетлик бажы өндирилсин.

Шешиўши қарар қабыл етилген күннен бир айдан кейин нызамлы күшине киреди.

Шешиўши қарар нызамлы күшине кириўден соң орынлаў хат(лар) берилсин.

Шешиўши қарар үстинен ол қабыл етилген күннен баслап бир ай

ишинде усы суд арқалы Қарақалпақстан Республикасы судына апелляциялық арза бериў (прокурор протест келтириў) яки нызамлы күшине кирген ҳәм апелляция тәртибинде көрилмеген шешиўши қарар үстинен ол нызамлы күшке кирген күннен баслап алты ай ишинде кассация тәртибинде арза бериў (прокурор протест келтириў) мүмкин.

Судья Г.Арзиева

